

METSAKORRALDUSE
BÜROO

LAHEMAA RAHVUSPARK

METSADE INVENTEERIMINE JA VÄÄRTUSTE
ANALÜÜS

SELETUSKIRI

METSAKORRALDUSE BÜROO OÜ
2010-2011

Sisukord.

Sissejuhatus

1. Rahvuspargi üldine iseloomustus

2. Rahvuspargi kaitsekord.

2.1 2.2 Inventeeritud alade ulatus ja jaotus erinevates kaitsevööndites.

2.3 Vööndite metsasus.

3. Reservaadid.

3.1 Reservaadimetsade jaotus.

3.2 Reservaadimetsade jaotus peapuuliigi järgi.

3.3 Reservaadimetsade metsamaa ja puistute üldiseloomustus.

3.4 Reservaadimetsade jaotus peapuuliigi järgi kasvukohatüüpides.

3.5 Reservaadimetsade vanuseline jaotus.

3.6 Metsaelupaikade osatähtsus reservaadimetsades.

3.7 Metsaelupaikade jaotus tüübi ja seisundi järgi reservaatides.

4. Sihtkaitsevööndid.

4.1 Looduslikud sihtkaitsevööndid.

4.2 Hooldatavad sihtkaitsevööndid.

4.3 Sihtkaitsevööndite üldiseloomustus.

4.4 Sihtkaitsevööndi metsade jaotus.

4.5 Sihtkaitsevööndi puuliikide tagavarade võrdlemine.

4.6 Sihtkaitsevööndi metsade jaotus peapuuliigi järgi.

4.7 Sihtkaitsevööndi metsade jaotus metsakasvukohatüübi rühma.

4.8 Sihtkaitsevööndi metsade jaotus tüübirühma ja peapuuliigi järgi.

4.9 Sihtkaitsevööndite männikute vanuseline jaotus.

4.10 Sihtkaitsevööndite kuusikute vanuseline jaotus.

4.11 Sihtkaitsevööndite kaasikute vanuseline jaotus.

4.12 Sihtkaitsevööndi haavikute vanuseline jaotus.

4.13 Sihtkaitsevööndite sanglepikute vanuseline jaotus.

4.14 Sihtkaitsevööndi metsade suhteline jagunemine peapuuliigi järgi vanusastmetesse.

4.15 Looduslike sihtkaitsevööndite metsaelupaigatüüpide osatähtsus.

4.16 Looduslike sihtkaitsevööndite metsade jagunemine tüübi ja seisundi järgi.

4.17 Looduslike sihtkaitsevööndite metsaelupaikade jagunemine tüübi ja seisundi järgi.

4.18 Hooldatavate sihtkaitsevööndite metsaelupaigatüüpide osatähtsus.

4.19 Hooldatavate sihtkaitsevööndite metsaelupaikade jaotus tüübi ja seisundi järgi.

4.20 Hooldatavate sihtkaitsevööndite metsaelupaikade jaotus tüübi ja seisundi järgi.

5. Piiranguvööndid.

5.1 Piiranguvööndid.

5.2 Piiranguvööndite metsamaa ja puistu üldiseloomustus.

5.3 Piiranguvööndi metsade jaotus peapuuliigi pindala järgi.

5.4 Piiranguvööndi metsade jaotus kasvukohatüübirühmadesse.

5.5 Piiranguvööndite metsade vanuseline jaotus.

5.6 Metsaelupaikade osatähtsus piiranguvööndi metsades.

5.7 Piiranguvööndi metsaelupaikade jaotus tüübi ja seisundi järgi.

5.8 Piiranguvööndi metsaelupaikade jaotus tüübi ja seisundi järgi.

LAHEMAA RAHVUSPARGI

Metsade inventeerimine ja väärtuste analüüs.

SELETUSKIRI

SISSEJUHATUS

Lahemaa Rahvuspargi metsade inventuuri ja väärtuste analüüsi eesmärgiks on kaitseala metsadest ülevaate saamine nende kaitse korraldamiseks. Töö teostas OÜ Metsakorralduse Büroo vastavalt Keskkonnaametiga sõlmitud töövõtulepingule.

Töö eesmärgiks seatud rahvuspargi metsadest tervikliku ülevaate saamiseks inventeeriti reservaadid (116 ha), sihtkaitsevööndite metsad täies ulatuses (15536 ha) ning lisaks piiranguvööndi metsi 4507,5 ha ulatuses. Seega kokku 20159,1 ha, mis moodustab rahvuspargi metsade kogumahust ca 60%.

Töös kasutati eelnevalt koostatud ekspertarvamusi ja infot vääriselupaikade, väärtuslike metsakoosluste ja pärandkultuuri objektide kohta, osalisi värskemaid metsakorralduse andmeid (metsaregister) ning spektrotsonaalseid aerofotosid. Vastavalt töö lähteülesandele inventeeriti metsade eraldise tasandil ning määratleti välitööde käigus kõrge kaitseväärtusega metsaosad - metsa elupaigatüübid. Kogutud andmete alusel koostati andmebaas vastavalt kokkulepitud andmestruktuurile, seletuskiri ning valik temaatilisi kaarte.

1. RAHVUSPARGI ÜLDINE ISELOOMUSTUS

Rahvuspargi metsad moodustavad osa Vahe-Eesti massiivsest soode- ja metsade vööndist, sisaldades endas nii haruldasi metsa- ja poollooduslike kooslusi, kui ka haruldasi või ohualdis liike ja nende elupaiku.

Lahemaa rahvuspark on moodustatud looduslike protsesside, maastiku ja elustiku mitmekesisuse, sealhulgas kaitsealuste liikide ning poollooduslike koosluste kaitsmiseks ja säilitamiseks. Kaitseala asub Harjumaal Kuusalu ja Lääne-Virumaal Vihula vallas

2. RAHVUSPARGI KAITSEKORD.

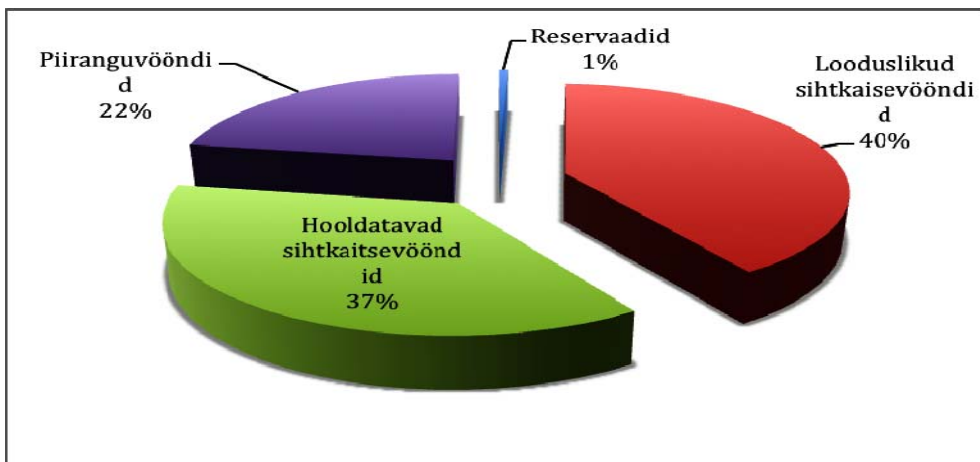
Rahvuspargi territoorium on vastavalt kaitsereežiimile jagatud neljaks kategooriaks – reservaadid, looduslikud sihtkaitsevööndid, hooldatavad sihtkaitsevööndid ning piiranguvööndid.

Käesolevas töös käsitletud rahvuspargi metsade jaotus vööndite viisi on esitatud järgnevas tabelis 2.1 ja joonisel 2.2 .

Tabel 2.1. Inventeeritud alade ulatus ja jaotus erinevates kaitsevööndites.

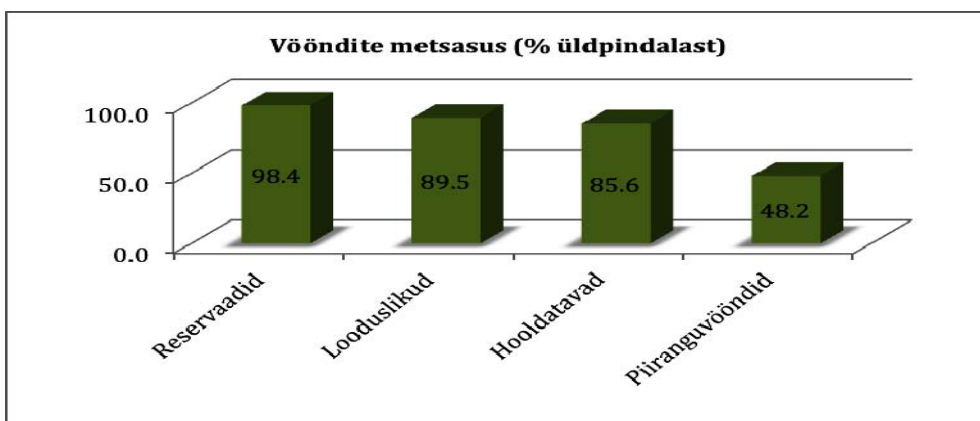
Lahemaa rahvuspargi vööndid	Üldpindala (ha)	Metsamaa pindala (ha)	Metsasus (%)
Reservaadid	118,0	116,0	98,31
Looduslikud sihtkaitsevööndid	9061,2	8112,6	89,53
Hooldatavad sihtkaitsevööndid	8674,4	7423,0	85,57
Piiranguvööndid	9352,1	4507,5	48,20
Kokku	27205,8	20159,1	74,10

Joonis 2.2 Inventeeritud alade jaotus.

Vööndite metsasus on esitatud joonisel 2.3. Kui reservaatide ja sihtkaitsevööndite puhul on tegemist metsamaaga praktiliselt kogu vööndite ulatuses, siis inventeeritud piiranguvööndi aladel moodustab metsamaa alla poole vööndite pindalast.

Joonis 2.3 Vööndite metsasus.

3. RESERVAADID.

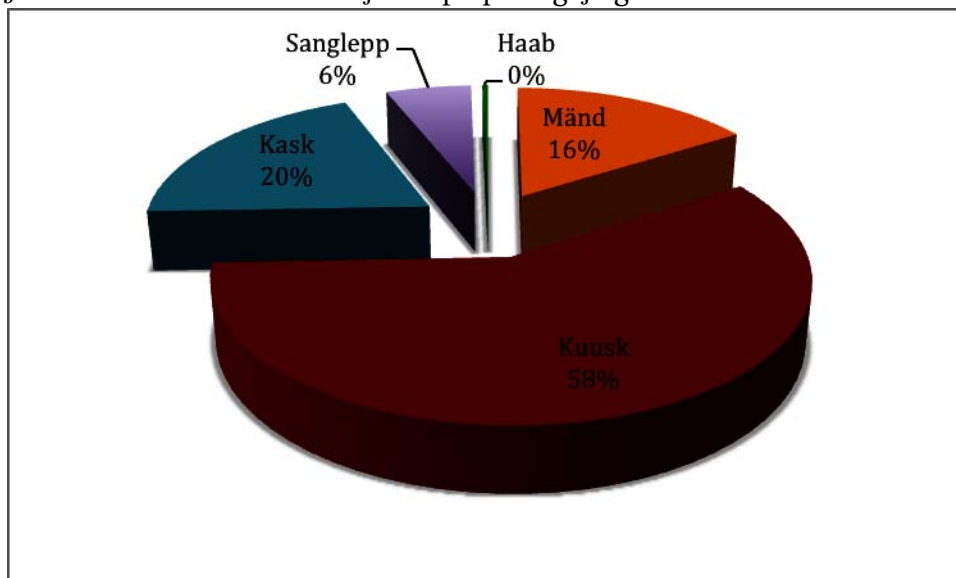
Rahvuspargi kaitsekorraga on määratletud kaks reservaaði ala – Esku ja Remnispea. Tegemist on praktiliselt kogu ulatuses metsamaaga, mis moodustab 98,31% reservaatide pindalast.

Tabel 3.1 Reservaadimetsade jaotus.

Lahemaa rahvuspargi reservaadid	Üldpindala (ha)	Metsamaa pindala (ha)	Metsasus (%)
Esku reservaat	34	32,80	96,47
Remnispea reservaat	84	83,20	99,05
Kokku	118	116,00	98,31

Reservaadimetsade jaotus peapuuliigi järgi pindalal on tugevalt kallutatud kuuse kasuks (58%), mis ei ole sugugi sarnane rahvuspargi metsade üldisele jaotusele. (Vt. Joonis 3.2.) Rahvuspargi metsades üldiselt prevaleerivad männikud on siin esindatud vaid 16% ja kaasikud 20%-ga. Sanglepikud, mis viitavad haruldastele lodumetsadele, on siin esindatud 6%-ga pindalast.

Joonis 3.2 Reservaadimetsade jaotus peapuuliigi järgi.

Vaadeldes reservaadimetsade üldiseloomustavaid näitajaid (tabel 3.3) tuleks tähelepanu pöörata nende kõrgele produktioonivõimele, vaatamata kõrgele eale. Metsade keskmine tagavara on siin märkimisväärne 238 tm/ha ning keskmine boniteet 2,2. Jooksva- ning keskmise juurdekasvu suhe on positiivne kõigi koosluste osas, väljaarvatud sanglepikud, kus jooksev juurdekasv jääb keskmisele alla.

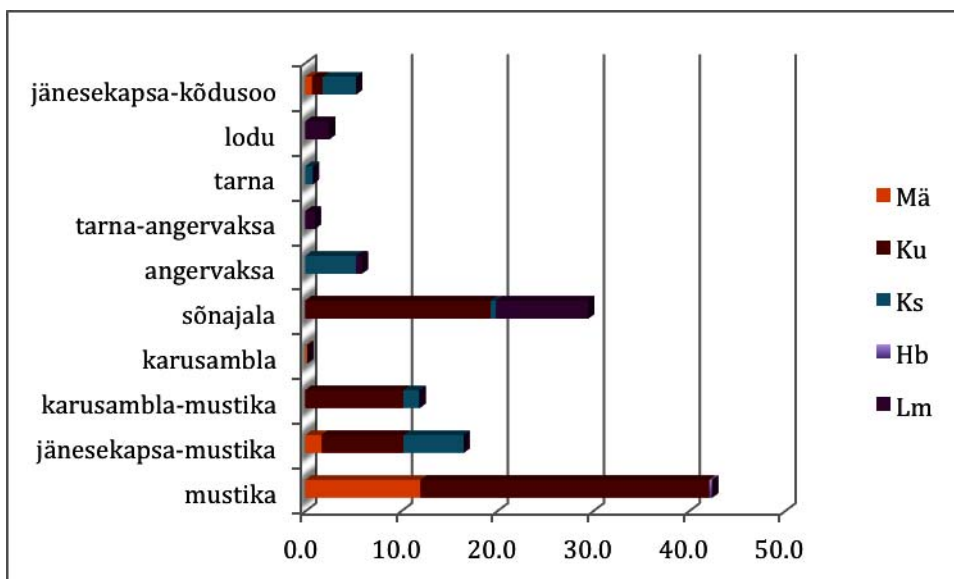
Sanglepikute puhul on tegemist sellele puuliigile suhteliselt haruldaselt kõrge vanusega, - 95 aastat, mis muudab need kooslused eriti väärtuslikeks. Ehkki kuusikud on säilitanud veel positiivse juurdekasvu viitab suhteliselt madalam täius (57,9% normaalpuistu täiusest) 20-30 aasta perspektiivis eesootavatele muutustele nende koosluste arengus.

Tabel 3.3 Reservaadimetsade metsamaa ja puistute üldisloomustus.

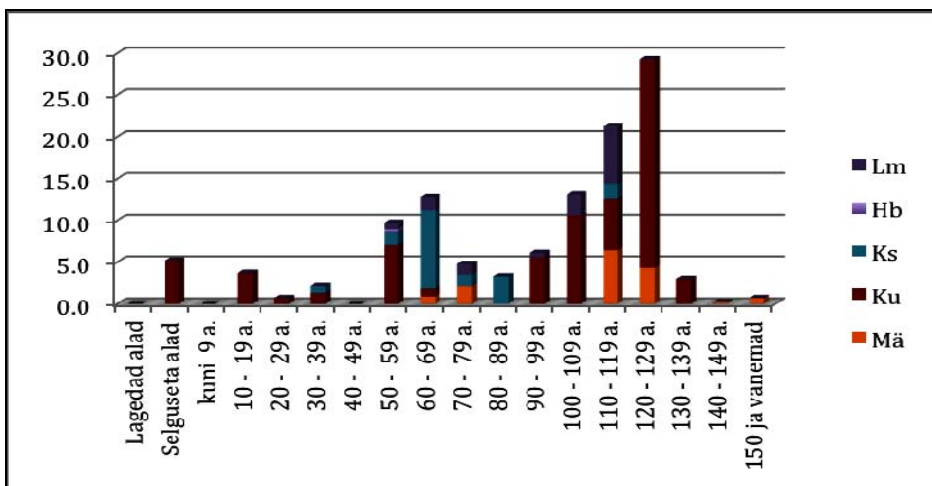
Enamuspuuliik	Selgusetalad (ha)	P u i s t u t e							
		pindala (ha)	t a g a v a r a		a juurdekasv		k e s k m i n e		
			(tm)	(tm/ha)	(tm)	(tm/ha)	vanus	boniteet	I rinde täius
mänd		14.6	4,127	283	51	3	110	2.4	72.90
kuusk	5.2	64.0	13,982	218	227	3.5	97	2.2	57.90
kask		18.2	4,426	243	96	5.3	69	1.9	80.30
haab		0.3	78	260	2	6.7	50	1.0	90.00
sanglepp		13.7	3,798	277	35	2.6	95	2.2	71.90
Kokku	5.2	110.8	26,411	238	411	3.7	94	2.2	66.11

Joonisel 3.4 on kujutatud reservaadimetsade jaotust peapuuliigi järgi kasvukohatüüpides. Suureks väärtuseks tuleb siin pidada sõnajala ja lodu kasvukohatüübi märkimisväärset esindatust.

Joonis 3.4 Reservaadimetsade jaotus peapuuliigi järgi kasvukohatüüpides.

Joonis 3.5 Reservaadimetsade vanuseline jaotus.

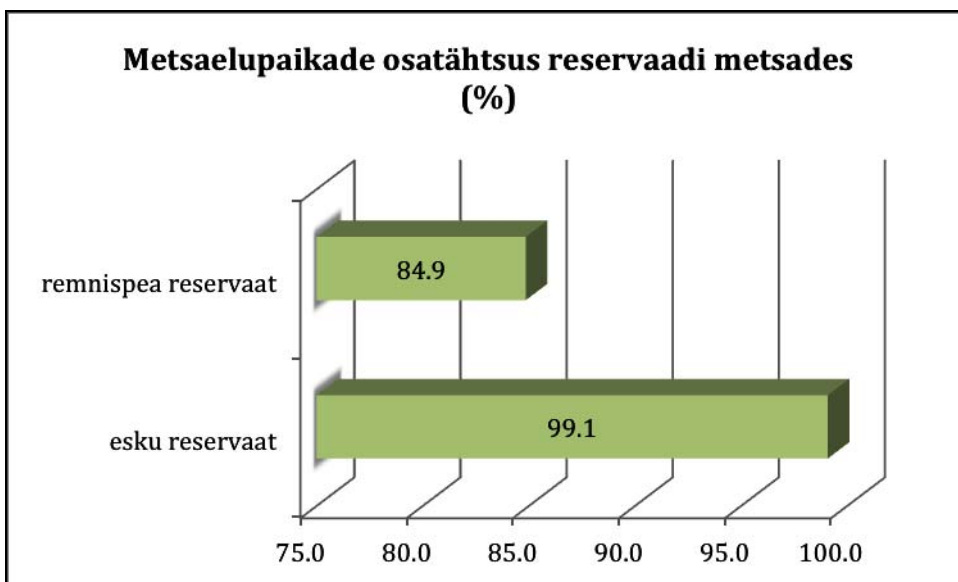

Reservaadimetsade vanuseline jaotus peapuuliikide järgi on kujutatud joonisel 3.5.

Ehkki juba eespool käsitletud keskmised näitajad olid muljet avaldavad, näeme et üle 100 aastaste metsade osatähtsus on esinduslik ja eriti väärtuslikuks muudab need alad suhteliselt vanemate kuusikute ning sanglepikute esinemine.

Metsaelupaikade osatähtsus reservaatide üldpindalas on märkimisväärselt kõrge moodustades Remnispea reservaadis 84,9% ja Esku reservaadis lausa 99,1% nende metsade üldpindalas joonis 3.6.

Joonis 3.6. Metsaelupaikade osatähtsus reservaadimetsades.

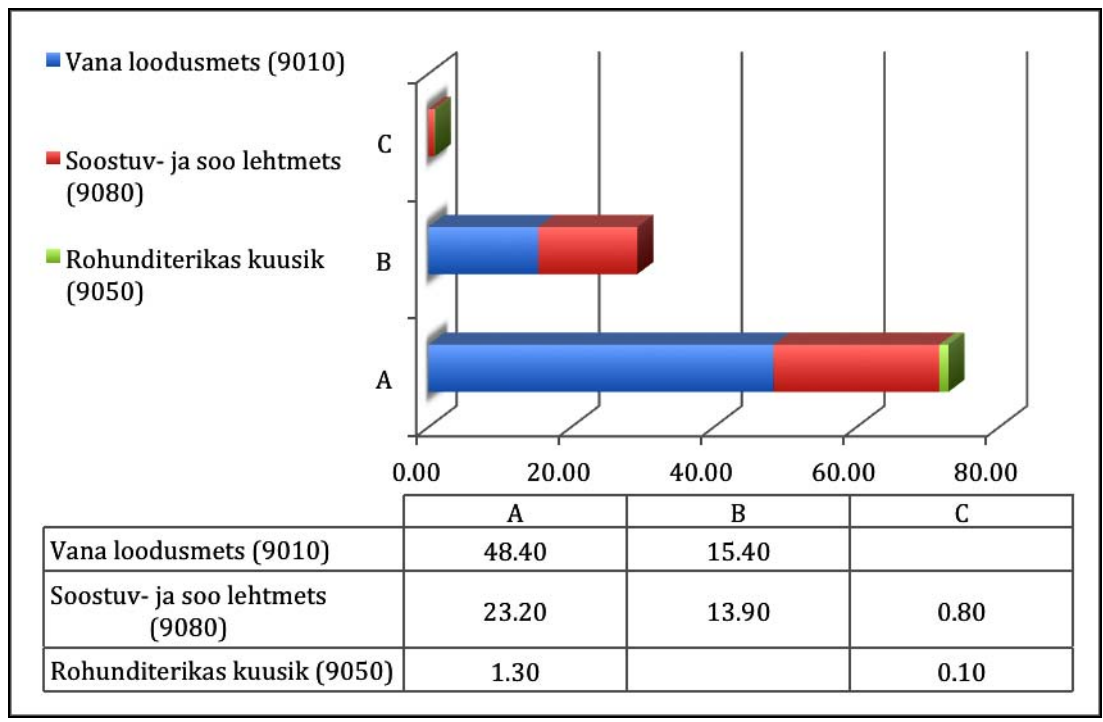

Tabel 3.7 Metsaelupaikade jaotus tüübi ja seisundi järgi reservaatides.

Metsaelupaigatüüp.	A	B	C	Kokku	%
Vana loodusmets (9010)	48.40	15.40		63.8	61.9
Soostuv- ja soo lehtmets (9080)	23.20	13.90	0.80	37.9	36.8
Rohunditerikas kuusik (9050)	1.30		0.10	1.4	1.4
Kokku	72.9	29.3	0.9	103.1	100.0
%	70.7	28.4	0.9	100.0	

Metsaelupaikade jaotus nende tüübi ja seisundi järgi reservaatides on toodud tabelis 3.7 ning kujutatud järgneval joonisel 3.8. Vanade loodusmetsade alla kvalifitseerub 61,9% kõigist metsaelupaikadest, soostuvate- ja soo lehtmetsade alla 36,8% ning esindatud on ka rohunditerikkad kuusikud 1,4%-ga. Eriti rõõmustav on siin paiknevate metsaelupaikade hea seisund, millele viitab A kategooria 70,7% osatähtsus.

Joonis 3.8 Reservaatide metsaelupaikade jaotus nende tüübi ja seisundi järgi.

4. SIHTKAITSEVÖÖNDID.

Lahemaa rahvusparki sihtkaitsevööndite üldpindala on 17735,6 ha ning see moodustab ca 36 % rahvusparki üldpindalast.

Sihtkaitsevööndite metsamaa pindala on 15553 ha. Seega moodustab metsamaa 87,6 % sihtkaitsevööndite üldpindalast tabel 4.1 ja 4.2.

Tabel 4.1 Looduslikud sihtkaitsevööndid.

Lahemaa rahvusparki looduslikud sihtkaitsevööndid	Üldpindala (ha)	Metsamaa pindala (ha)	Metsasus (%)
Naskali skv	229,42	210,10	91,58
Valgejõe-Laukasoo skv	3349,84	2571,60	76,77
Miku skv	82,22	82,10	99,85
Külaotsa skv	63,4	60,10	94,79
Pärtlijõe skv	184,67	181,40	98,23
Vainupea skv	1057,19	1030,40	97,47
Loisu skv	544,55	529,20	97,18
Sipa skv	26,14	24,60	94,11
Koolimäe skv	87,25	86,30	98,91
Lohja skv	340,4	338,00	99,29
Kõrve skv	1704,41	1679,80	98,56
Vanaaseme skv	46,53	46,30	99,51
Lahe skv	178	164,90	92,64
Korjuse skv	409	402,20	98,34
Palganeeme skv	643	618,80	96,24
Saartneeme skv	6,89	2,90	42,09
Lobineeme skv	89,13	71,20	79,88
Juku skv	4,21	4,10	97,39
Hara saar skv	10,5	8,00	76,19
Kasispea skv	2,06	0,00	0,00
Älvi skv	2,4	0,60	25,00
Kokku	9061,21	8112,60	89,53

Tabel 4.2 Hooldatavad sihtkaitsevööndid.

Lahemaa rahvusparki hooldatavad sihtkaitsevööndid	Üldpindala (ha)	Metsamaa pindala (ha)	Metsasus (%)
Kalme skv	102,27	94,50	92,40
Reiemäe skv	142	131,70	92,75
Loobu skv	426,28	408,60	95,85
Karula skv	76,33	74,00	96,95
Ulliallika	382,2	374,20	97,91
Merinõmme skv	92,58	90,40	97,65
Suursoo skv	253,8	253,80	100,00
Koljaku skv	33,72	32,50	96,38
Soone skv	449,29	433,30	96,44
Oruveski skv	430,49	414,80	96,35
Põhjakalda skv	34,5	33,70	97,68
Viru raba skv	480,29	368,60	76,75
Tepevälja skv	52,66	51,70	98,18
Pedassaare skv	154,19	139,70	90,60
Ulkkari skv	221,57	4,80	2,17
Laviku skv	127,67	126,90	99,40
Käsmu skv	222,08	214,10	96,41
Mohni skv	58,69	24,70	42,09
Hauaneeme skv	209,23	0,00	0,00
Rüütli skv	36,74	36,70	99,89
Kotka skv	974,49	923,70	94,79
Suurekõrve skv	3200,92	2700,60	84,37
Hara soo skv	512,45	490,00	95,62
Kokku	8674,44	7423,00	85,57

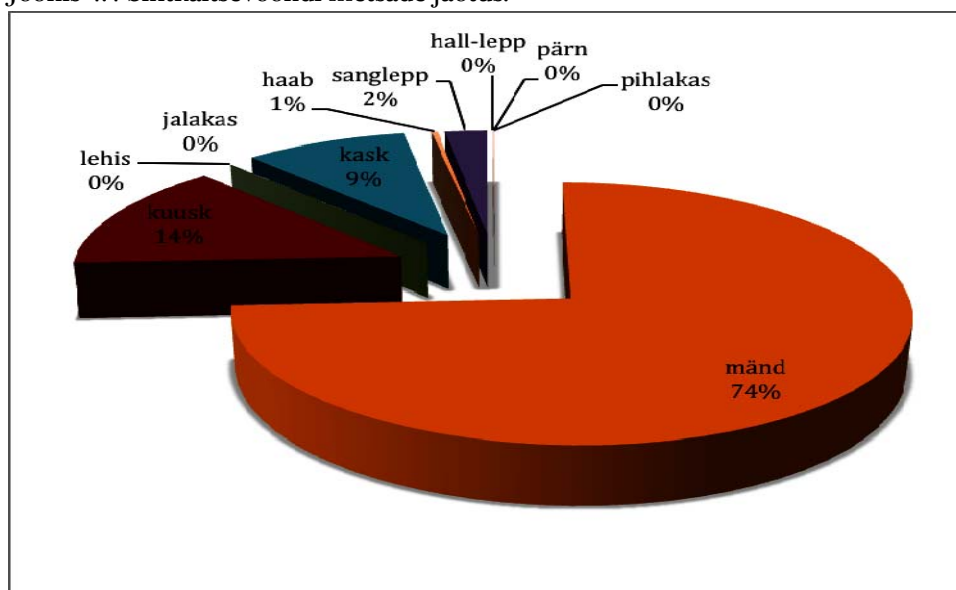
Tabelites 4.1 ja 4.2 on toodud vastavalt looduslike ja hooldatavate sihtkaitsevööndite nimekirjad koos üldpindalade ja metsamaa pindaladega. Sihtkaitsevööndite üldiseloomustavad näitajad on esitatud järgnevas tabelis 4.3

Tabel 4.3 Sihtkaitsevööndite üldiseloomustus.

Enamus-puuliik	Lagedad alad (ha)	Selgusetalad (ha)	P u i s t u t e							
			pindala (ha)	t a g a v a r a		aastane juurdekasv		k e s k m i n e		
				(tm)	(tm /ha)	(tm)	(tm/ha)	vanus	boniteet	I rinde täius
mänd	49.2	11.6	11,443.0	2,475,251	216	33,080	3	102	3.5	69.10
kuusk	14.6	8.7	2,151.9	600,673	279	8,520	4.0	102	2.2	67.50
lehis			0.7	183	261	6	8.6	51	1.0	84.30
jalakas			2.1	193	92	6	2.9	80	1.0	50.00
kask	6.6	14.3	1,410.8	310,600	220	5,219	3.7	71	2.3	72.90
haab			52.8	17,179	325	214	4.1	82	1.3	72.20
sanglepp	0.5	2.5	356.6	92,830	260	1,256	3.5	79	2.0	71.80
hall-lepp			8.1	1,032	127	24	3.0	51	2.2	54.20
pärn			1.2	260	217	4	3.3	80	3.0	70.00
pihlakas			0.6	58	97	1	1.7	50	3.0	40.00
Kokku	70.9	37.1	15,427.8	3,498,259	227	48,330	3.1	99	3.2	69.24

Sihtkaitsevööndite metsade jaotus peapuuliigi pindala järgi on toodud joonisel 4.4.

Joonis 4.4 Sihtkaitsevööndi metsade jaotus.

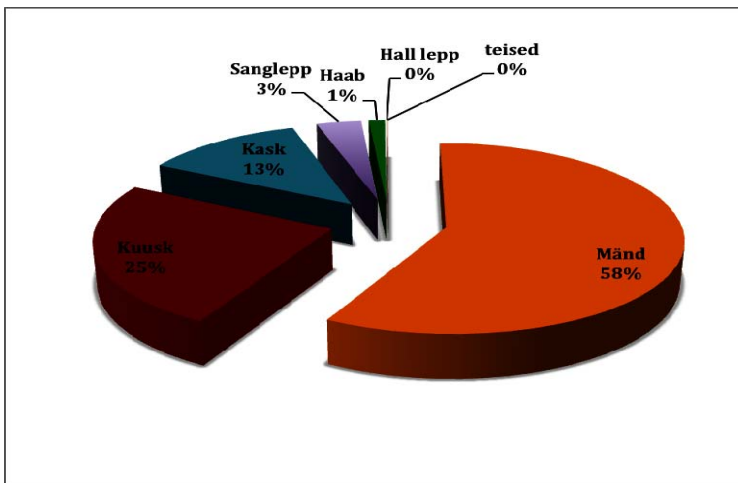

Nagu jooniselt näeme moodustavad lõviosa metsadest männikud (11 443 ha ja 74%). Kuusk on peapuuliigina esindatud 14% metsamaa pindalast ning kask 9%-ga. Peapuuliigina on esindatud veel sanglepp (2% pindalast), teised puuliigid on esindatud tagasihoidlikumalt.

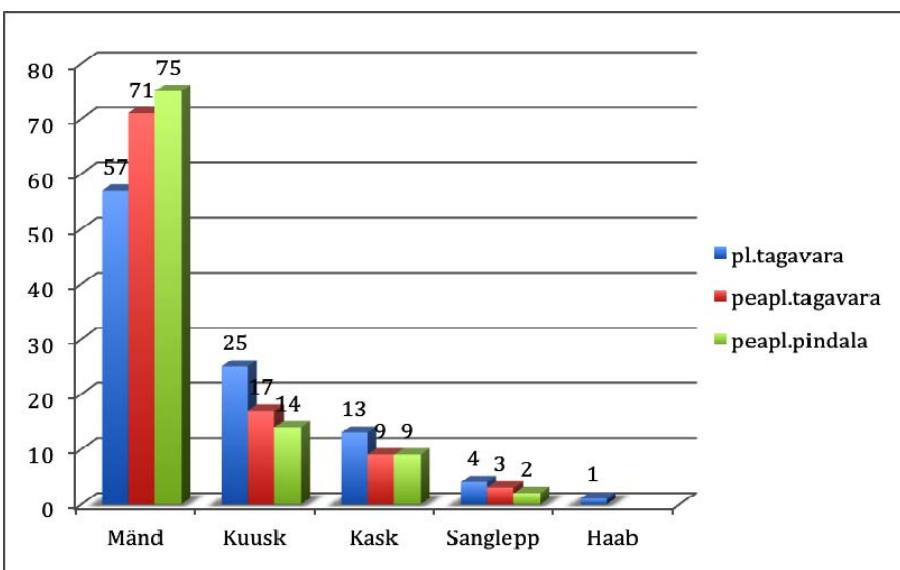
Sama jaotus metsade puidu tagavaras peapuuliigi järgi on mõnevõrra erinev. Männikute tagavara moodustab 71% kogu metsade tagavarast ning vastavalt on kuusikute tagavara 17%. Kasepuistute osakaal üldtagavaras on analoogne pindalalisele jaotusele ja mõnevõrra on tõusnud sanglepikute osakaal (3%).

Sootuks teine pilt avaneb osaluspuuliikide tagavarade võrdlemisel. Mänd hõlmab vaid 58% kogu puidu tagavarast. Kuuse alla jääb 25% ning kasepuidu osakaal on 13%. Sanglepa alla jääb 4% ning 1%-ga on esindatud haab. Vastav jaotus on toodud ka joonisel 4.5.

Joonis 4.5 Sihtkaitsevööndi puuliikide tagavarade võrdlemine.

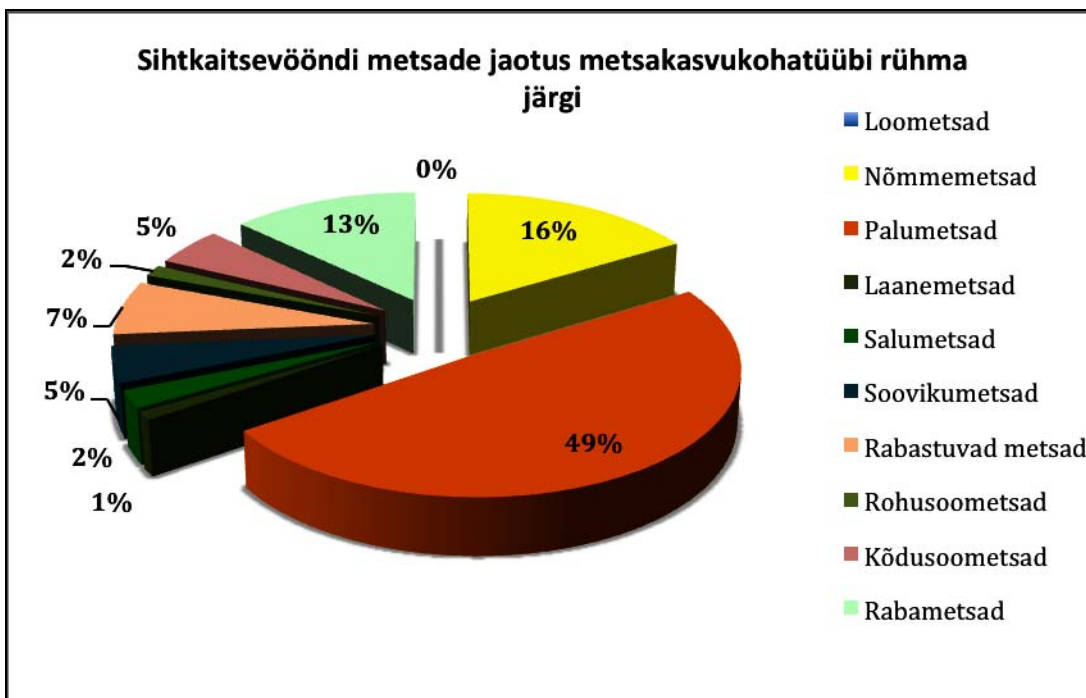
Joonis 4.6 Sihtkaitsevööndi metsade jaotus peapuuliigi pindala, peapuuliigi järgi tagavara ja osaluspuuliigi tagavara järgi.

Antud analüüsi tulemus kinnitab reeglit, et männi tagavara koosseisu järgi on märkimisväärselt väiksem kui pindalalises ja tagavara (peapuuliigi järgi) jaotuses. Seega

antud kontekstis viitab see metsade suuremale liigilisele varieeruvusele, kui pindala järgsest jaotusest paistab. Seda enam, et teiste puuliikide puhul on antud tendents vastupidine.

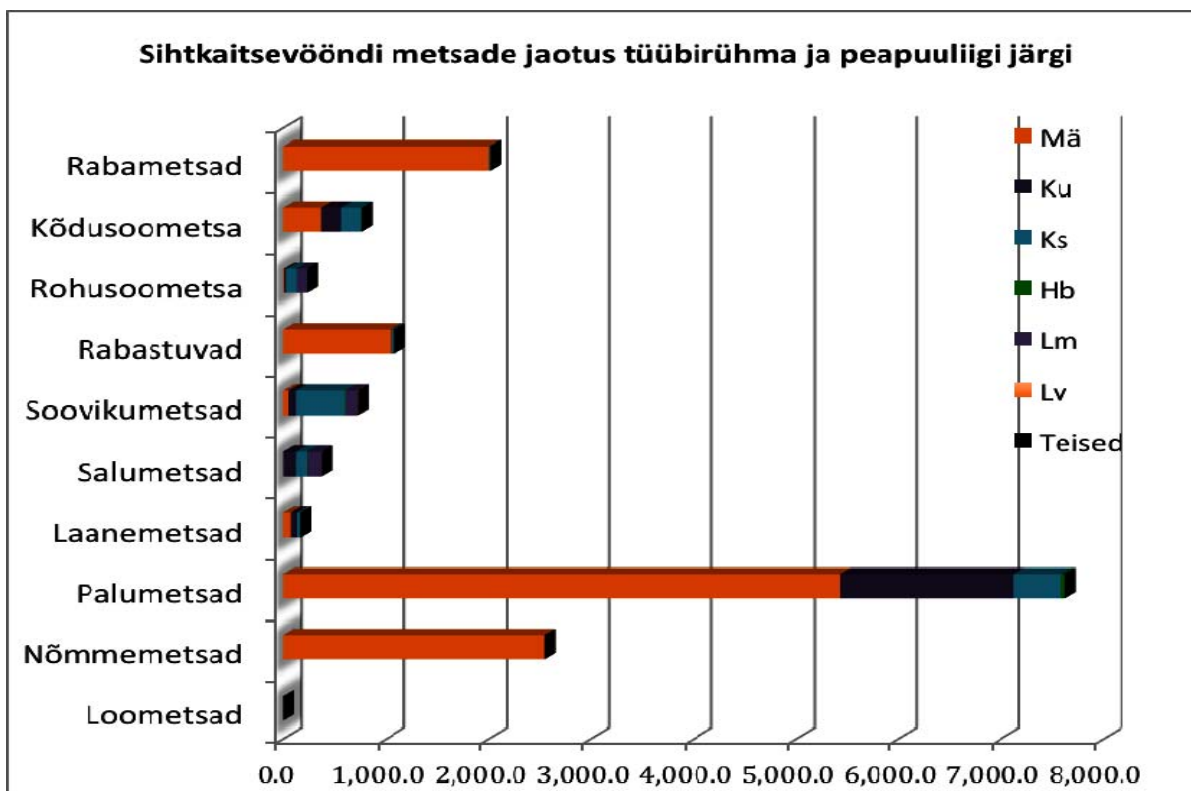
Joonis 4.7 Sihtkaitsevööndi metsade jaotus metsakasvukohatüübi rühma.

Joonisel 4.7 on kujutatud sihtkaitsevööndi metsade jaotus kasvukohatüübi rühmades. Nii nagu puuliigiline jaotus juba viitas männikute suure osakaalu kaudu, on tegemist suures osas palu, nõmme ja rabametsadega. Samas on esindatud kõik teised kasvukohatüübi rühmad. Seega on siin kahtlemata tegemist kasvukohtade märkimisväärse mitmekesisusega.

Veelgi paremini väljenduvad puuliigi ja kasvukohatüübi seosed järgneval joonisel 4.8. Kuna palumetsade rühma jäävad ka üleminekutüübid (jänese kapsa-pohla, jänese kapsa-mustika ning karusambla-mustika) on mullastiku varieeruvus siiski tunduvalt suurem, kui kasvukohtade traditsioonilise rühmitamisega väljendub.

Joonis 4.8 Sihtkaitsevööndi metsade jaotus tüübirühma ja peapuuliigi järgi.

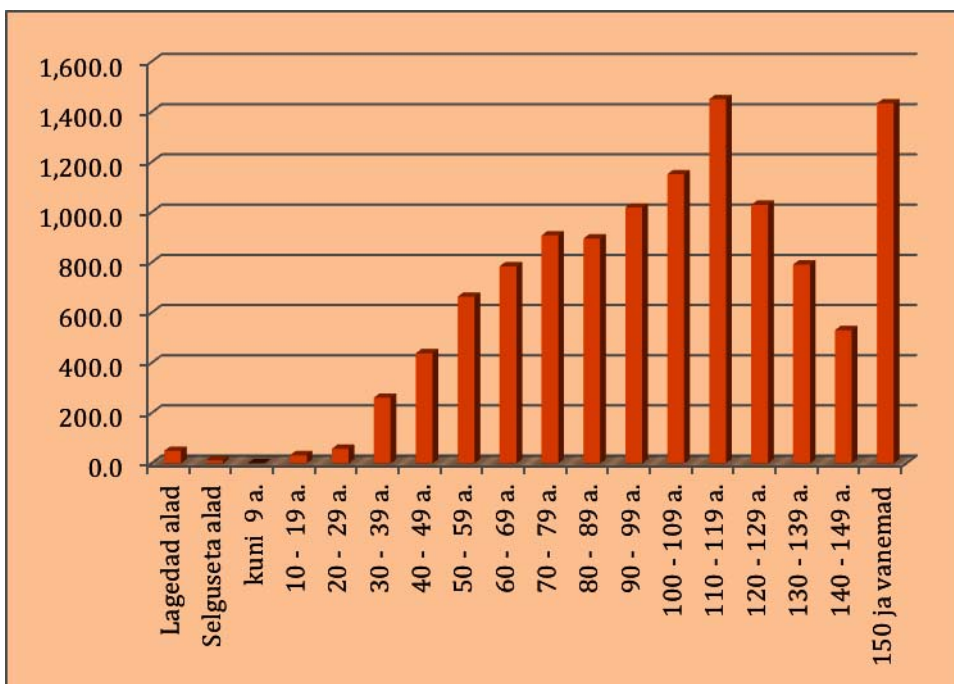
Joonisel 4.9 on graafiliselt kujutatud rahvuspargi sihtkaitsevööndite männikute vanuseline jaotus. Antud graafikul on vanustelg lõpetatud 150 aasta juures, mistõttu võib jääda väär mulje vanemate puistute esinemissagedusest. Ehkki nende pindala on suur, tuleb siinkohal arvestada, et see jaotub veel pikale ajateljele. Harulduseks ei ole ka üle 200 aasta vanused puistud. Männikute üldist vanuselist jaotust, alates juba 50 aastastest metsadest, võib pidada suhteliselt ühtlaseks. Ka nende veidi suurem kontsentreerumine 100-120 aastastesse, on loogiline meenutades sündmusi ja ühiskondlik-poliitilisi olusid enam, kui 100 aastat tagasi.

Ka alla 50 aastaste männikute tagasihoidlikku esindatust saab ühelt poolt vaadelda, kui rahvuspargi sünnist ja sellega kaasnenud raierõõmi muutustest tulenevat, kui ka teiselt poolt, möödunud sajandi 70-ndatel ilmnenuid põdra arvukuse hüppest ning sellega kaasnenud probleemidest tulenevat.

Kindlasti tuleks edaspidi sügavamalt analüüsida nii aru-, kui soomännikute omavahelist suhet ning selgitada ka toimunud kuivenduste mõju männi levikule rahvuspargis.

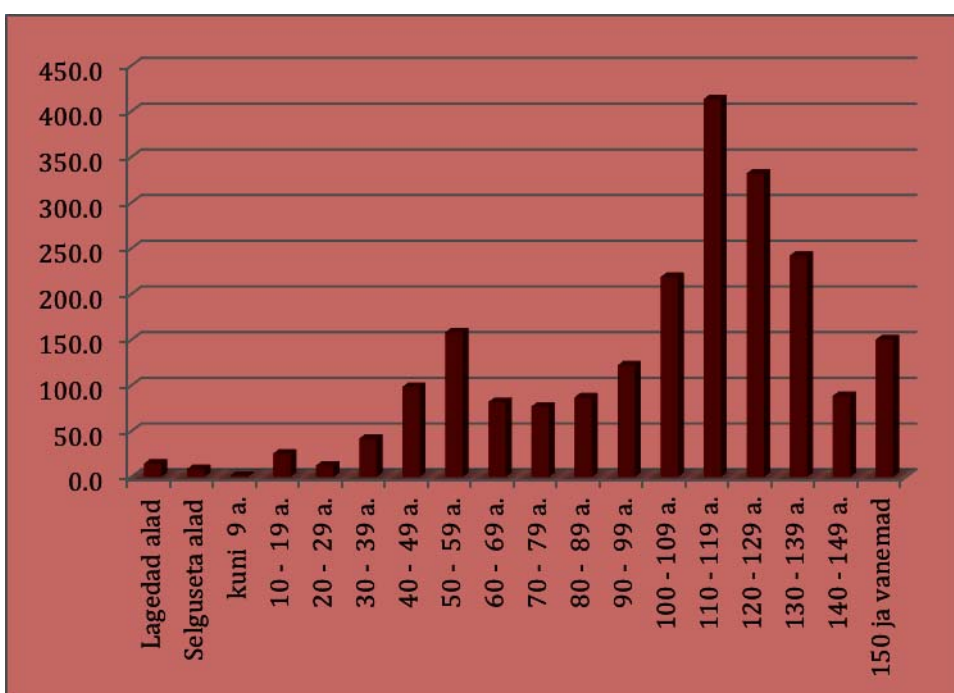
Kahtlemata on männikute vanuseline struktuur kohane rahvuspargile ning töötab huvitavaid looduslikke arenguid tulevikus veelgi väärtuslikemate metsaelupaikade tekkeks.

Joonis 4.9 Sihtkaitsevööndite männikute vanuseline jaotus.

Ka kuusikute puhul joonis 4.10 jääb silma ülemöödunud sajandivahetuse ja sellele eelnenud perioodist pärit sündmuste tagajärjel kujunenud metsade suhteliselt suur osakaal. Erilist väärtust lisab nii kuusikute keskmisele vanusele (102 a.) kui ka üle 100 aastaste metsade suhteliselt suurele pindalale vanemate kui 150 aastaste kuusepuistute levik rahvusparkis. Võrreldes männi osakaaluga on kuusikute levik muidugi tunduvalt tagasihoidlikum, kuid analüüsides olukorda kasvukoha põhiselt, on see kindlasti tunduvalt esinduslikum.

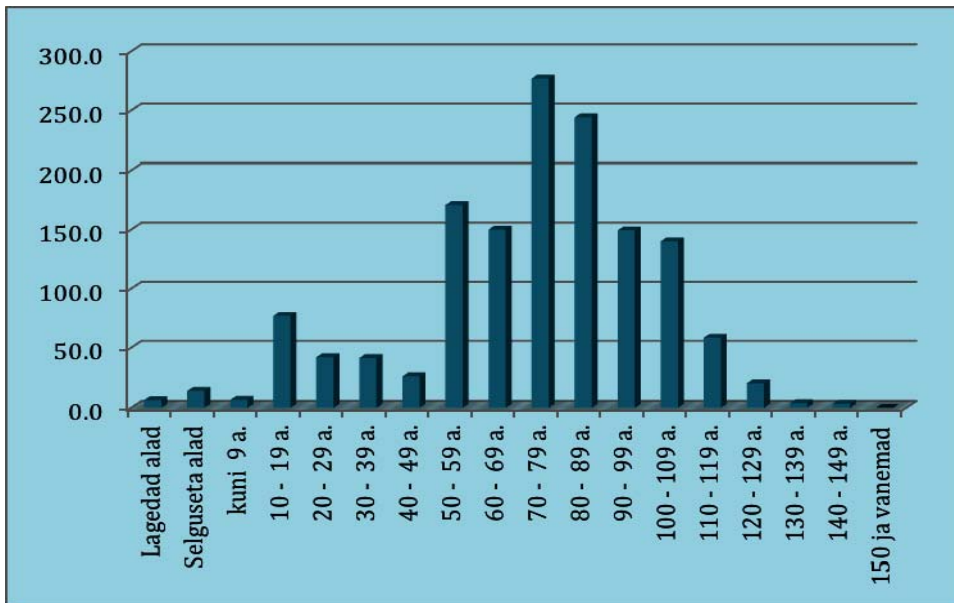
Joonis 4.10 Sihtkaitsevööndite kuusikute vanuseline jaotus.

Kaasikute vanuseline jaotus on esitatud joonisel 4.11 Ehkki üle 100 aastaste koosluste esinemissagedus on siin loogiliselt tunduvalt tagasihoidlikum, kui okaspuuenamusega metsade puhul, tuleb ka selles näha suurt väärtust liigirikkuse tagamiseks nii täna kui kindlasti edaspidi.

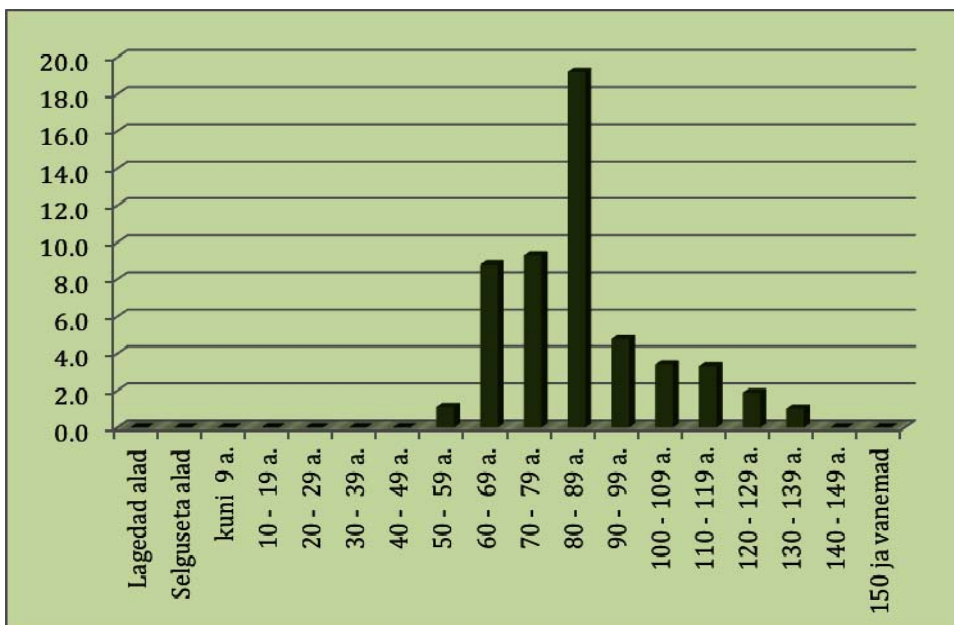
Kaasikute suur kontsentratsioon jääb sellesse vanusesse kus kiired muutused maakasutuses tingisid kiire põllumajanduslikus kasutuses olnud maade metsastumise.

Joonis 4.11 Sihtkaitsevööndite kaasikute vanuseline jaotus.

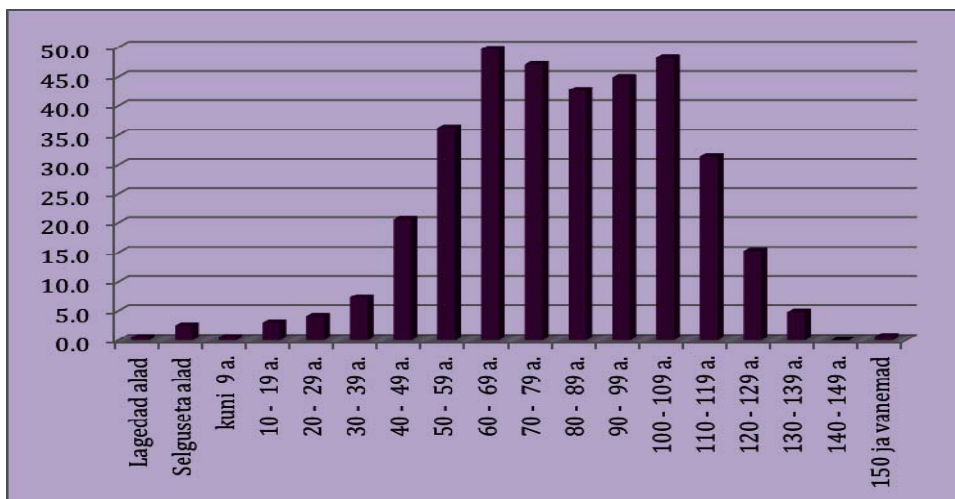
Haavikute joonis 4.12 tagasihoidlik esinemine rahvuspargi sihtkaitsevööndites ei ole kindlasti positiivne looduslikule mitmekesisusele, samas siin esinevad väikesepindalised fragmendid vanade haavikutega on seda enam väärtuseks.

Joonis 4.12 Sihtkaitsevööndi haavikute vanuseline jaotus.

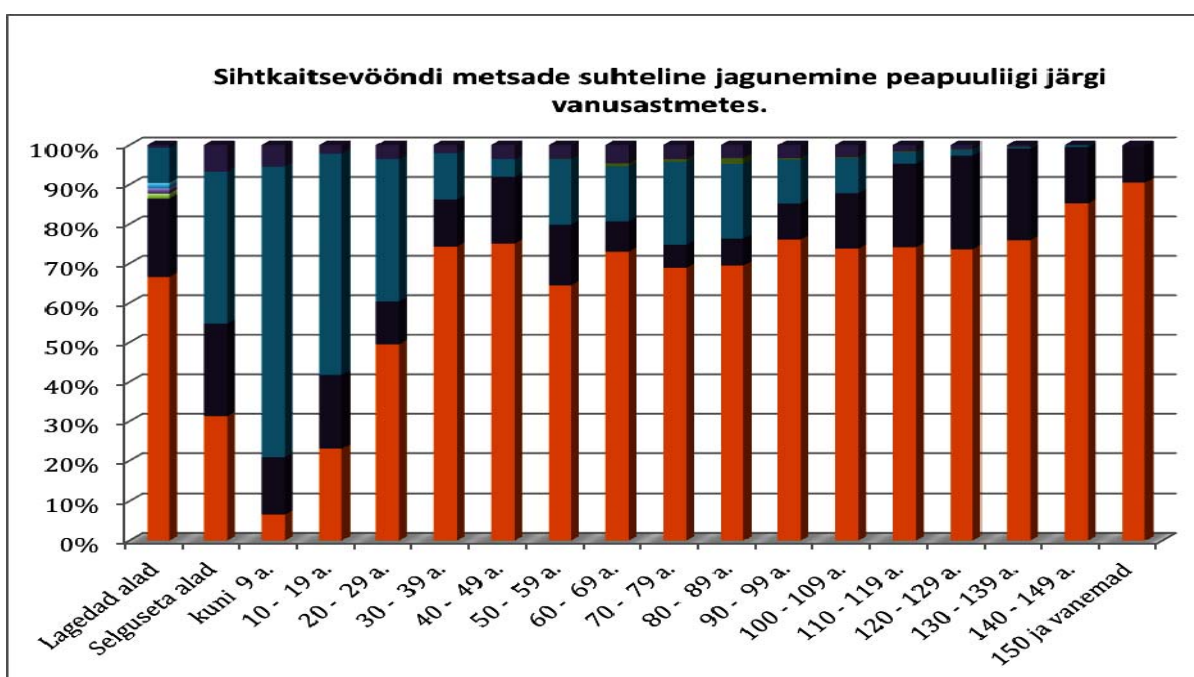
Joonisel 4.13 on esitatud sanglepikute vanuseline jaotus sihtkaitsevööndites. Nagu võime näha on see ühtlane ja esinduslik, mis tagab olulise mitmekesisuse metsaelupaigatüüpides nende püsimisel. Eriti haruldasteks tuleb lugeda vanemate – üle 100 aastaste sanglepikute olemit.

Joonis 4.13 Sihtkaitsevööndite sanglepikute vanuseline jaotus.

Joonisel 4.14 kujutatud sihtkaitsevööndite metsade suhteline jagunemine peapuuliigi järgi vanusastmetesse toob teravamalt esile noorte metsade liigilise jaotuse. Analüüs näitab selgelt okaspuu asendumist lehtpuuga, kusjuures küsimuseks jääb ainult kas selline tendents pärineb okaspuupuustute lagunemise tagajärjel tekkinud muutustest või uute, seni muus kasutuses olnud maade metsastumisest.

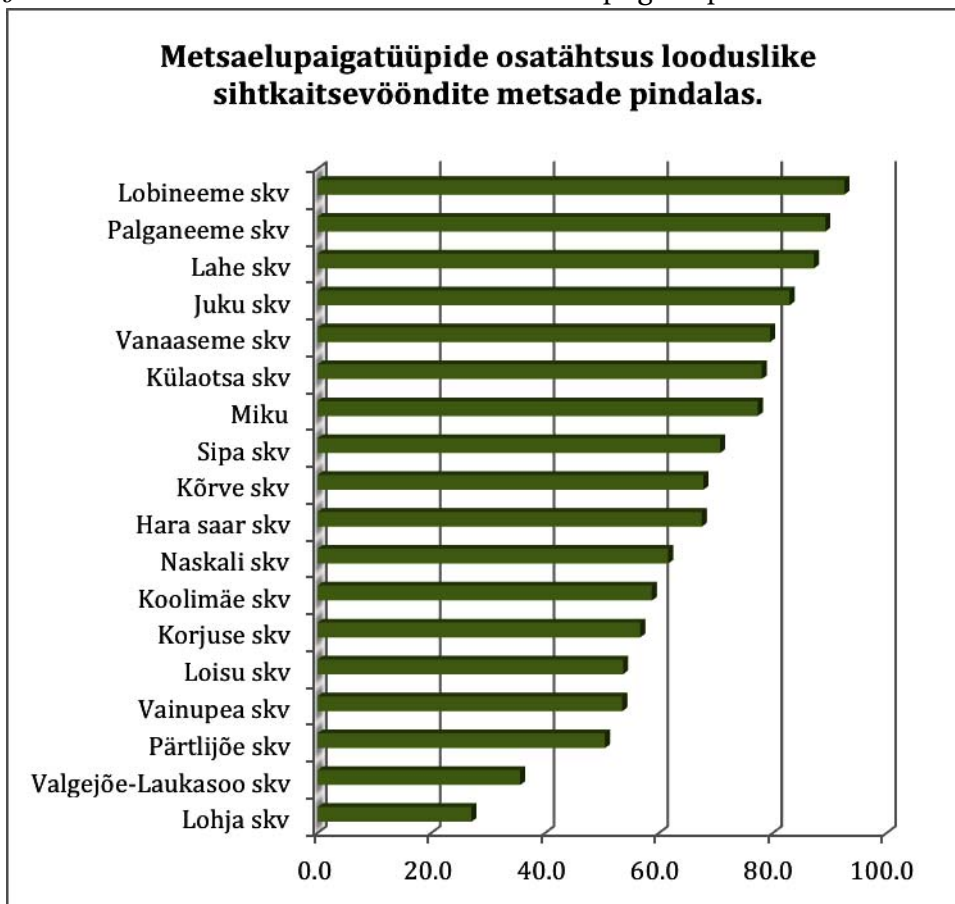
Joonis 4.14 Sihtkaitsevööndi metsade suhteline jagunemine peapuuliigi järgi vanusastmetesse.

Joonisel 4.15 on graafiliselt kujutatud metsaelupaikade pindala osatähtsus looduslike sihtkaitsevööndite metsamaa pindalas. Kui keskmiselt võib hinnata seda suurust 65% juurde, siis varieerub see 90-25-ni. Peamiseks inimteguriks metsaelupaigaks mittekvalifitseerumisel on olnud veel suhteliselt hiljuti läbi viidud raied.

Joonis 4.15 Looduslike sihtkaitsevööndite metsaelupaigatüüpide osatähtsus.

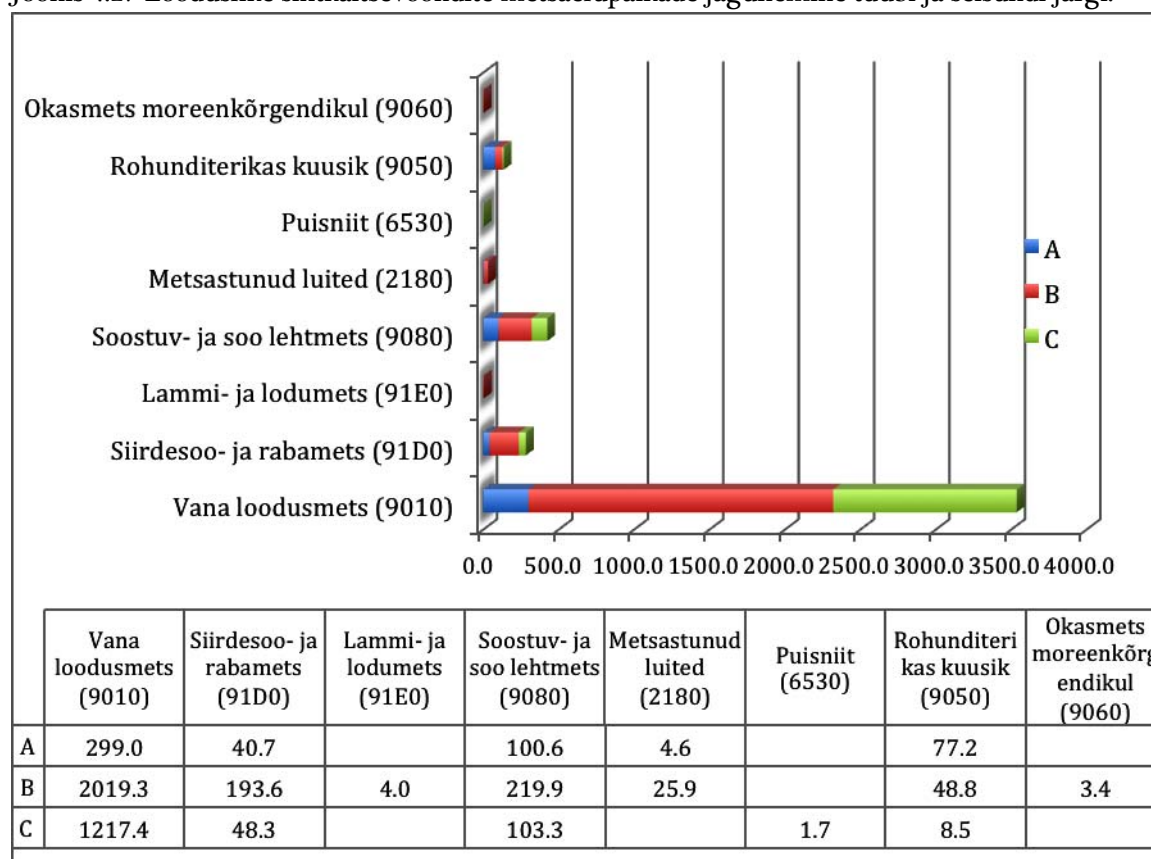
Tabel 4.16 Looduslike sihtkaitsevööndite metsade jagunemine tüübi ja seisundi järgi.

Metsaelupaigatüüp.	A	B	C	Kokku	%
Vana loodusmets (9010)	299.0	2019.3	1217.4	3535.7	80.06
Siirdesoo- ja rabamets (91D0)	40.7	193.6	48.3	282.6	6.40
Lammi- ja lodumets (91E0)		4.0		4.0	0.09
Soostuv- ja soo lehtmets (9080)	100.6	219.9	103.3	423.8	9.60
Metsastunud luited (2180)	4.6	25.9		30.5	0.69
Puisniit (6530)			1.7	1.7	0.04
Rohunditerikas kuusik (9050)	77.2	48.8	8.5	134.5	3.05
Okasmets moreenkõrgendikul (9060)		3.4		3.4	0.08
Kokku	522.1	2514.9	1379.2	4416.2	100.00
%	11.8	56.9	31.2	100.0	

Juuresolevas tabelis (4.16) on esitatud looduslikes sihtkaitsevööndites registreeritud metsaelupaikade jaotus tüübi ja seisundi järgi. Nagu näha võime jääb lõviosa elupaikadest vanade loodusmetsade kategooriasse, kuid selle kõrval on esindatud mitmed teised tüübid, mis tagab olulise mitmekesisuse.

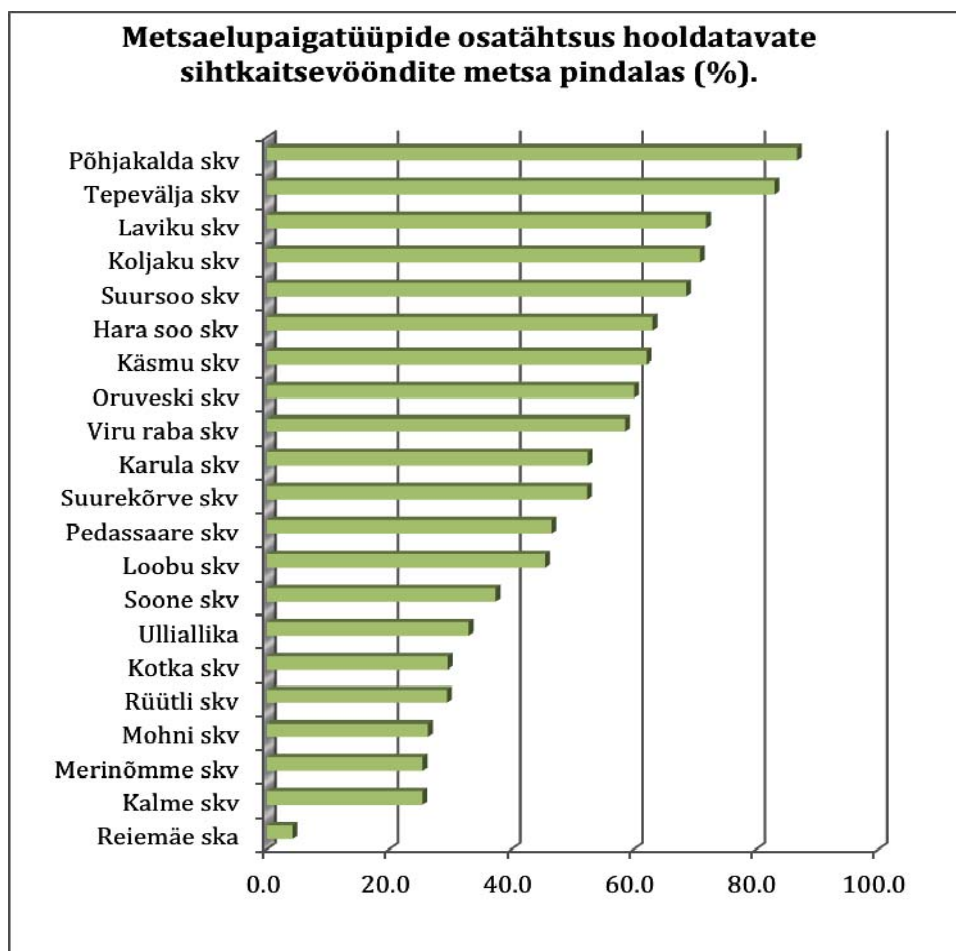
Sama jaotus on esitatud graafiliselt joonisel 4.17. Suhteliselt tagasihoidlik esinduslikkus metsaelupaikades on tingitud juba varem viidatud inimfaktori mõjule peamiselt raiete läbiviimise teel.

Joonis 4.17 Looduslike sihtkaitsevööndite metsaelupaikade jagunemine tüübi ja seisundi järgi.

Metsaelupaikade osatähtsus hooldatavate sihtkaitsevööndite metsades on mõnevõrra tagasihoidlikum kui looduslikes sihtkaitsevöönditest. Küündides küll üksikutes vööndites üle 80 % on siin suurem osakaal vöönditel kus see suhtarv jääb alla 50% joonis 4.18.

Joonis 4.18 Hooldatavate sihtkaitsevööndite metsaelupaigatüüpide osatähtsus.

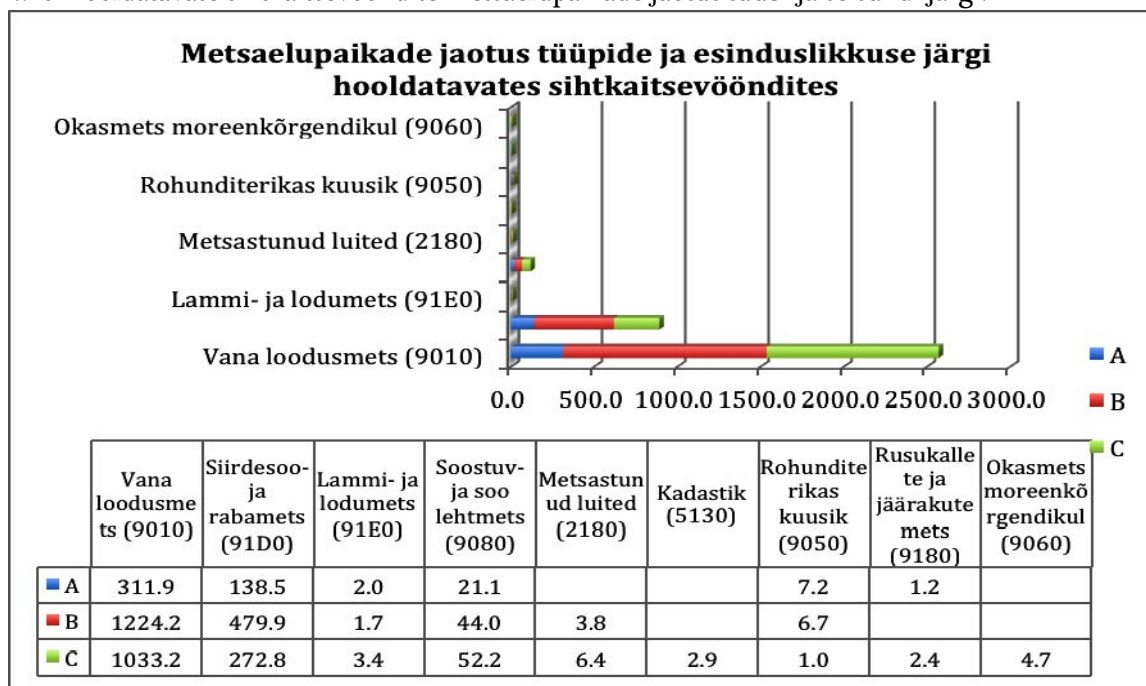

Tabel 4.19 Hooldatavate sihtkaitsevööndite metsaelupaikade jaotus tüübi ja seisundi järgi.

Metsaelupaigatüüp.	A	B	C	Kokku	%
Vana loodusmets (9010)	311.9	1224.2	1033.2	2569.3	71.0
Siirdesoo- ja rabamets (91D0)	138.5	479.9	272.8	891.2	24.6
Lammi- ja lodumets (91E0)	2.0	1.7	3.4	7.1	0.2
Soostuv - ja soo lehtmets (9080)	21.1	44.0	52.2	117.3	3.2
Metsastunud luited (2180)		3.8	6.4	10.2	0.3
Kadastik (5130)			2.9	2.9	0.1
Rohunditerikas kuusik (9050)	7.2	6.7	1.0	14.9	0.4
Rusukallete ja jäärakute mets (9180)	1.2		2.4	3.6	0.1
Okasmets moreenkõrgendikul (9060)			4.7	4.7	0.1
Kokku	481.9	1760.3	1379.0	3621.2	100.0
%	13.3	48.6	38.1	100.0	

Tabelis 4.19 toodud andmed tüübi ja seisundi kohta näitavad, et suuri erinevusi võrreldes looduslike sihtkaitsevöönditega ei esine.

4.20 Hooldatavate sihtkaitsevööndite metsaelupaikade jaotus tüübi ja seisundi järgi.

5. PIIRANGUVÖÖNDID.

Tabelis 5.1 on esitatud antud töö käigus inventeeritud piiranguvööndite nimekiri koos üldpindala, metsamaa pindala ja metsasust väljendava suhtarvudega. Nagu näha võime jääb piiranguvööndite metsasus pea 2 korda alla sihtkaitsevööndite vastavale näitajale.

Tabel 5.1 Piiranguvööndid.

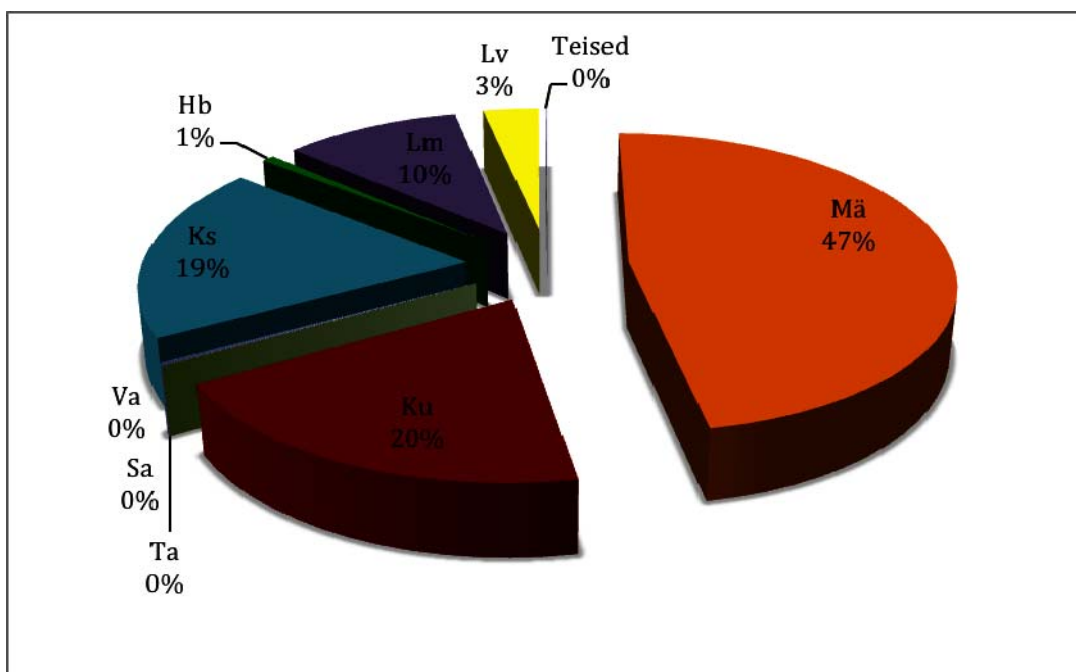
Lahemaa rahvuspargi piiranguvööndid	Üldpindala (ha)	Metsamaa pindala (ha)	Metsasus (%)
Altja pv	52,2	18,90	36,21
Haili pv	267,6	220,30	82,32
Hara sadama pv	30,1	19,80	65,78
Hara pv	744,2	514,40	69,12
Ilumäe pv	2867,3	275,00	9,59
Juminda pv	264,1	176,40	66,79
Kasispea pv	345,5	120,10	34,76
Kolga pv	1287,4	910,50	70,72
Koolimäe pv	575,7	411,70	71,51
Käsmu pv	75,2	21,20	28,19
Mustoja pv	74,7	35,70	47,79
Natturi pv	53,7	17,00	31,66
Palmse pargi pv	316,7	233,10	73,60
Tammispea pv	353,4	237,40	67,18
Vergi pv	61,1	22,40	36,66
Vanaküla pv	1983,2	1273,60	64,22
Kokku	9352,1	4507,50	48,20

Tabelis 5.2 on esitatud piiranguvööndide metsade üldiseloostavad andmed. Suhteliselt kõrgem metsade headust iseloostav boniteet on ilmselgelt tingitud väiksemast soometsade osakaalust. Iseloostulikuks teguriks on ka pea 20 aastat madalam keskmine vanus.

Tabel 5.2 Piiranguvööndide metsamaa ja puistu üldiseloostus.

Enamuspuuliik	Lagedad alad (ha)	Selgusetad alad (ha)	P u i s t u t e							
			pindala (ha)	t a g a v a r a		aastane juurdekasv		k e s k m i n e		
				(tm)	(tm/ha)	(tm)	(tm/ha)	vanus	boniteet	täius
mänd	4.2	1.6	2,116.1	519,360	245	8,424	4	89	2.5	68.70
kuusk	5.5	1.0	875.9	220,039	251	4,084	4.7	89	2.0	63.50
tamm			1.3	179	138	3	2.3	88	2.2	40.40
saar			8.0	1,076	135	23	2.9	75	2.2	45.00
vaher			2.5	475	190	6	2.4	90	2.0	53.20
kask	2.6	4.7	842.7	150,736	179	3,802	4.5	56	2.0	69.90
haab		0.3	31.6	5,566	176	163	5.2	43	1.5	65.80
sanglepp	0.5		459.7	90,943	198	1,910	4.2	61	2.1	68.70
hall-lepp	0.2	0.1	144.5	16,844	117	645	4.5	41	2.0	56.50
pärn			4.0	788	197	11	2.8	88	2.5	67.30
remmelgas			0.5	20	40	1	2.0	32	3.6	38.00
Kokku	13.0	7.7	4,486.8	1,006,026	224	19,072	4.3	78	2.2	67.48

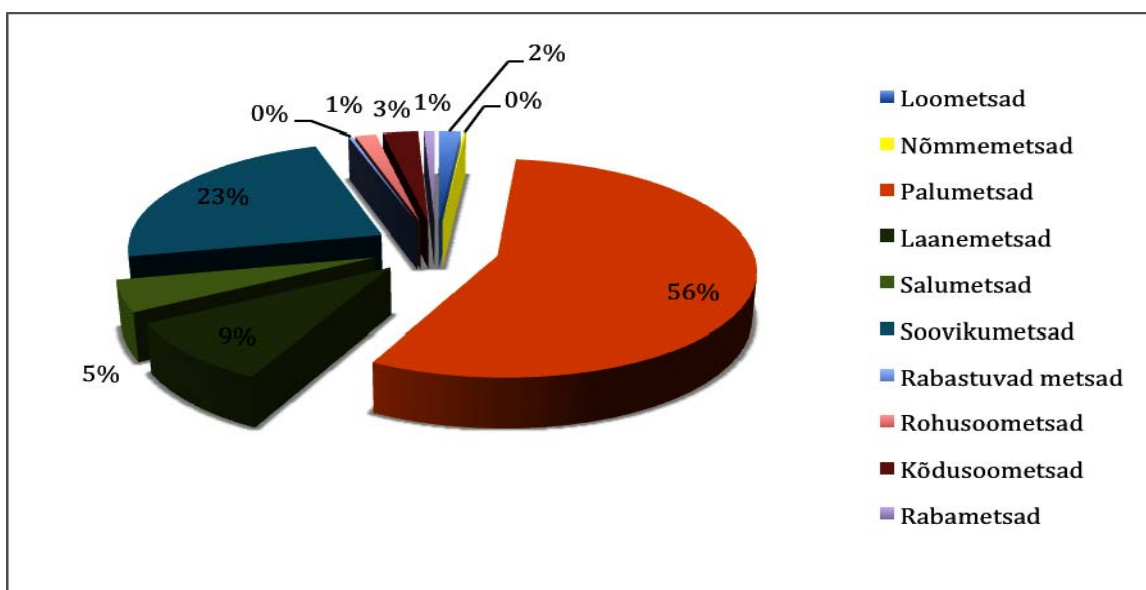
Joonis 5.3 Piiranguvööndi metsade jaotus peapuuliigi pindala järgi.

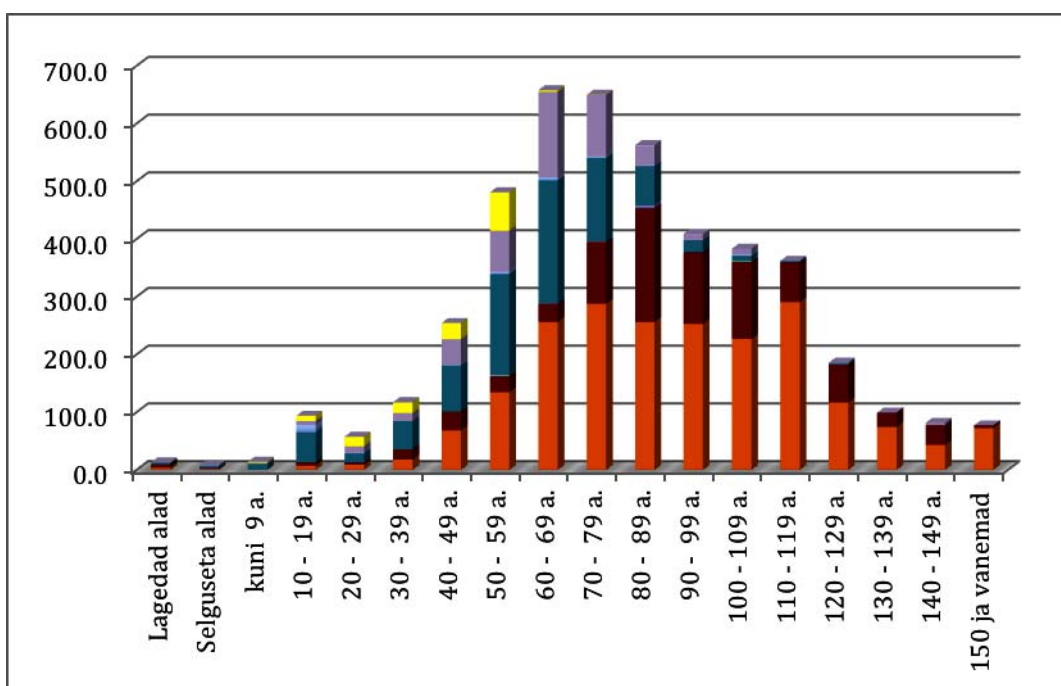
Joonisel 5.3 esitatud piiranguvööndi metsade jaotus peapuuliigi pindala järgi viitab männikute tunduvalt väiksemale osakaalule võrreldes sihtkaitsevöönditega ning sellest tulenevalt teiste puuliikide suuremale esindatusele. Uue peapuuliigina on esindatud valge lepp (3 % pindalast), mis viitab erinevusele endisaegses maakasutuses.

Ehkki ka piiranguvööndites prevaleerib palumetsade tüübirühm joonis 5.4 puuduvad siin praktiliselt nõmmemetsade rühm ning tunduvalt tagasihoidlikumalt on esindatud sootüübid. Seetõttu on tunduvalt esinduslikumalt esindatud laane- ja soovikumetsad.

Joonis 5.4 Piiranguvööndi metsade jaotus kasvukohatüübirühmadesse.

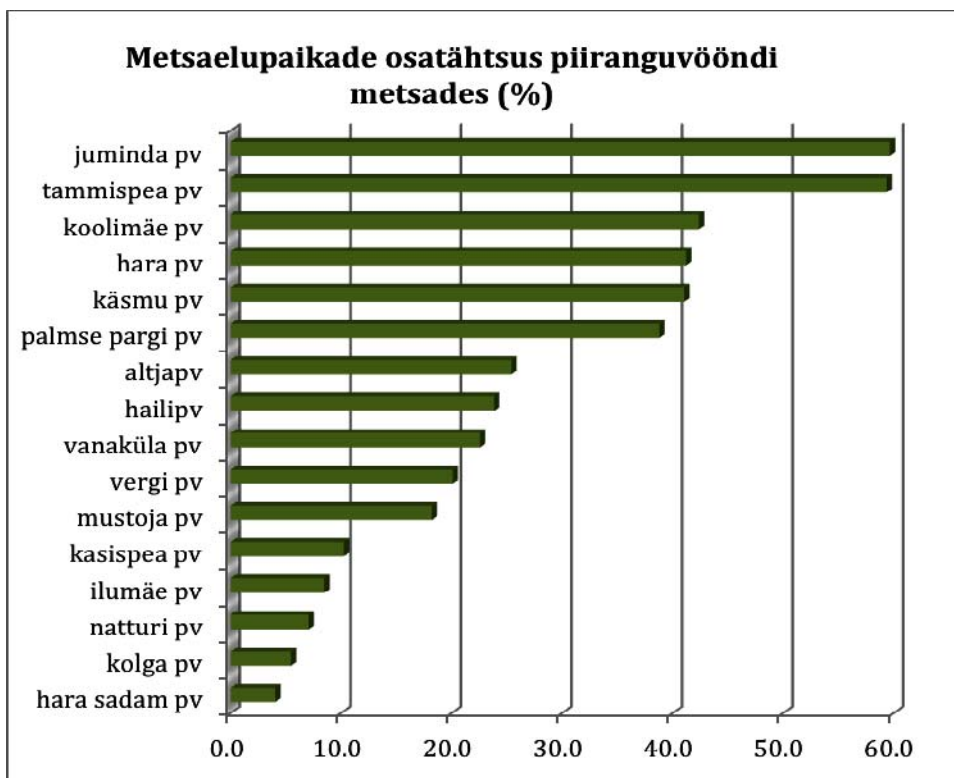

Joonis 5.5 Piiranguvööndite metsade vanuseline jaotus.

Joonisel 5.5 kujutatud piiranguvööndite metsade vanuseline jaotus on tuntuvalt rohkem kaldus keskealiste metsade poole, kui seda olid sihtkaitsevööndite metsad. Samuti on selgemalt välja joonistunud möödunud sajandi keskpaigas toimunud suured muutused maakasutuses.

Joonis 5.6 Metsaelupaikade osatähtsus piiranguvööndi metsades.

Joonisel 5.6 kujutatud metsaelupaikade osatähtsus piiranguvööndite metsades näitab suuremat tagasihoidlikkust, kui sihtkaitsevööndites. Vaid Juminda ja Tammispea vööndis küünib elupaikade osatähtsus üle 50 %.

Tabel 5.7 Piiranguvööndi metsaelupaikade jaotus tüübi ja seisundi järgi.

Metsaelupaigatüüp.	A	B	C	Kokku	%
Vana loodusmets (9010)	54.6	268.0	565.8	888.4	75.65
Siirdesoo- ja rabamets (91D0)		5.9	16.8	22.7	1.93
Lammi- ja lodumets (91E0)		2.2	4.7	6.9	0.59
Soostuv- ja soo lehtmets (9080)	3.1	69.9	134.6	207.6	17.68
Metsastunud luited (2180)			9.1	9.1	0.77
Vanad laialehelised metsad (9020)	1.2	2.3	3.8	7.3	0.62
Rohunditerikas kuusik (9050)		18.0	8.8	26.8	2.28
Okasmets moreenkõrgendikul (9060)		5.6		5.6	0.48
Kokku	58.9	371.9	743.6	1174.4	100.00
%	5.0	31.7	63.3	100.0	

Metsaelupaikade seisund piiranguvööndi metsades on veelgi tagasihoidlikum, kui see oli sihtkaitsevööndites tabel 5.7 ja joonis 5.8. A kategooria elupaikade osatähtsus küünib vaid 5 % .

Joonis 5.8 Piiranguvööndi metsaelupaikade jaotus tüübi ja seisundi järgi.

